

Hayatımızda İz Bırakan Bir Hoca, Bir Ağabey, Bir Dost: Hasan Hüseyin Doğan

Doç. Dr. Veysel DİNLER

VII. Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR), 8–10 Ekim 2009 tarihlerinde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde yapıldı. Ben bu foruma yalnızca dinleyici olarak katılmıştım. Üniversiteye yeni başlamış bir öğretim görevlisi olarak sempozyumlara katılıp tecrübe edinmeye çalışıyordum. Aklımda kalan en önemli konuşmacı, kalın camlı gözlükleriyle kürsüye çıkan, saçları epeyce beyazlamış ama dinçliğini, dinamizmini ve heyecanını hiç kaybetmemiş kıdemli bir akademisyendi. Kullandığı kelimeleri öyle özenle seçiyordu ki, sadece bir kamu yönetimi ya da yerel yönetimler bildirisi değil, aynı zamanda bir Türkçe dersi dinliyormuşum hissi yaratmıştı. Hem diksiyonu hem vurgu ve tonlaması çok yerindeydi; öz Türkçe sözcükleri ustalıkla ve akıcı biçimde kullanması son derece etkileyiciydi. Adını öğrenemedim, fakat dışarıda çay içerken ayaküstü bir sohbette kendisini tebrik ettim ve Türkçe’yi bu denli güzel kullanımına hayranlığımı ifade ettim. Hasan Hüseyin Doğan Hoca ile ilk tanışıklığımız, ilk karşılaşmamız ve ilk el sıkışmamız Maraş’ta böyle gerçekleşti.

Aradan tam bir yıl geçti. Fakültemizin dekanlık katında, elinde çantasıyla, her zamanki gibi muntazam takım elbisesi ve kravatıyla aynı kişiyi yeniden gördüm. Koşarak yanına gittim; el sıkıştık, kucaklaştık. “Hocam hayırdır, birini mi arıyorsunuz?” diye sordum. Hasan Hüseyin Hoca, atamasının Hitit Üniversitesi’ne yapıldığını ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünde göreve başlayacağını söyledi. Bu sözleri duyduğumda hem şok hem sevinç yaşadım. Hani derler ya: “Allah’tan başka bir şey dileyseydin o kadar hızlı olmazdı.” Hasan Hüseyin Hoca ile mesai arkadaşlığımız, karşılaşmamızdan tam bir yıl sonra aynı bölümde birlikte çalışarak devam etti.

Hasan Hüseyin Hoca, fakültedeki pek çok kişiden daha dinamik, daha heyecanlı ve adeta yeni öğretmen olmuş gibi hevesle dersine koşan bir insandı. Yaşına rağmen gösterdiği enerji, gençlerin çoğunda yoktu. Sanki elindeki bilgiyi, aldığı ulvî eğitimi öğrencilerine aktarmak için yanıp tutuşan bir “çalıkuşu” gibiydi. İdeolojik ve inançsal ayrımcılık saikyle onu sevmeyen ya da hakkını teslim etmeyen

kişiler olsa da kendisi her zaman son derece saygın ve herkese karşı kibar bir insandı. Bir kere olsun sesini yükselttiğini, öfkeli olduğunu görmedim. Bir şeye kızsak bile bunu sakın, ölçülü ve nezaket kurallarından ayrılmadan anlatırdı. Onca samimi sohbetimize rağmen bir kez dahi ağzından argo bir sözcük çıktığını duymadım. Öğrencilerine, asistanlarına, meslektaşlarına her zaman incelikle hitap ederdi. Odasına girdiğinizde ayağa kalkar, ceketini ilikleyerek “buyurun” der ve davet ettiği kişi oturmadan kendisi asla oturmazdı.

Hoca inanılmaz derecede dakikti. Hiçbir zaman geç kalmaz; her randevusuna en az 5–10 dakika, çoğu zaman 15 dakika, bazen de yarım saat önce giderdi. Bana her zaman “Gideceğin yere mutlaka 15 dakika önce git,” diye öğüt verirdi. Avrupalıların o sözünü hayatının merkezine koymuştu: “On time is always late.” Yani zamanında gitmek, geç kalmaktır. Hoca için bu sadece bir söz değil, günlük yaşamının değişmez bir ilkesiydi.

Her zaman takım elbiseli ve kravatlı olurdu. Takım elbiseyi yatana kadar çıkarmaz, sabah kalkınca hemen kravatını takardı. Yemek hazırlarken de kravatlıydı, pikniğe giderken de... Elindeki o hiç ayrılmadığı evrak çantasıyla, takım elbisesi ve kravatıyla bütünleşmiş bir görüntüsü vardı. Bir defasında, kalp ameliyatı sonrası evinde pijamalı hâlde ziyaret ettiğimde, pijamalı olduğu için defalarca özür dilemişti. “Hocam, siz hastasınız, bu çok normal,” dememe rağmen mahcup olmaktan kendini alamamıştı. Onu takım elbisesiz gördüğüm tek an buydu.

Hasan Hüseyin Hoca kitapları ve kitapçıları çok severdi. Çorum’da o dönemler az sayıda olan kitapçıların hepsi onu tanırdı. Boş vakitlerinde muhakkak kitapçıya uğrar; uzun uzun kitaplara bakar, seçer ve hiçbir zaman kitap almadan çıkmazdı. Önemli bulduğu kitapları titizlikle okur, öğrendiklerini başkalarına anlatır; öğrenmekten ve öğretmekten büyük mutluluk duyardı. Malatya’daki evi tamamen kitaplık gibiydi; Ankara’daki ve Çorum’daki evleri de mümkün olan her yeri kitaplarla doluydu.

El yazısıyla not tutmayı hiç bırakmadı. Bütün notlarını el yazısıyla toplar, sonra makale ve bildirilerini el yazısıyla yazar, sonra bilgisayara aktarılmasını sağlardı. Bilgisayara geçirme işini çoğunlukla lisans öğrencileri ya da yakın mesai arkadaşları üstlenirdi; e-posta gibi işlerde de genellikle ona yardımcı olurduk. Bizden emekli olup Ankara’ya döndüğünde bir telefon konuşmamızda “Veyselciğim, akşam kurslarına gidip bilgisayar öğreniyorum. Eve internet de bağlatacağım” demişti. Dünyada “öğrenme tutkusu” diye bir şey varsa Hasan Hüseyin Doğan bu tutkunun insan halidir.

Hoca'nın çok dikkat çekici bir çevikliği ve atikliği vardı. Bu atikliği bir de yakın dostu, arkadaşı, hocası Ruşen Keleş Hoca'da görmüştüm. Bir gün İmre Kitabevi'nde Ruşen Hoca'yla karşılaştığımda o yaşına rağmen o kadar dinamikti ki, kendimi yanında çok yaşlı hissetmiştim. Hasan Hüseyin Hoca'da da bu çeviklik aynı şekilde mevcuttu. Asansör kullanmayı sevmez, mutlaka merdivenleri tercih ederdi. Eğer mesafe çok uzak değilse araçla gitmek yerine yürümeyi seçerdi. Adımlarını yere sağlam basar; elindeki çanta ve üzerindeki takım elbisesiyle son derece vakur bir şekilde yürürdü. Uzaktan yürüyen bir adam görseniz, yüzünü seçmeseniz bile Hasan Hüseyin Doğan olduğunu anlardınız.

Hasan Hüseyin Hoca derin bir Malatya sevgisine sahipti. Malatya'nın yemeklerini, kültürünü, Eğribük Köyü'nü, Fırat Nehri'ni ve çocukluğunu sık sık anlatırdı. 1940'ların yokluk döneminin tanığıydı; 1950'leri, 60'ları ve Türkiye'nin sol ile tanıştığı dönemi bizzat yaşamıştı. Atatürk'e büyük bağlılık duyardı; konuşmalarında Atatürk'e mutlaka yer verir, Atatürk hakkında olumsuz tek bir söze izin vermezdi. Alevi- Bektaşî kültürünün sözlü mirasını iyi bilir, çocukluğunda yapılan cemleri ve köylerindeki ritüelleri ayrıntısıyla anlatırdı.

İyi bir aile babasıydı. Çocuklarına çok düşkündü. Özellikle oğlu Cem'e büyük bir sevgi beslerdi. 1980 darbesi nedeniyle sürgüne gönderildiğinde ondan ayrı kalmak zorunda kalmıştı ve bu ayrılığın acısı hiç dinmemişti. Kızına "Güllü" derdi; "Annemin adını Güllü'ye koydum," derdi. Torununu çok sever; "Cem oğluna benim adım verdim, adım yaşatıyor," diye gururla anlatırdı. Cem Hoca'nın Kanada'ya gitmesi ve uzun süre ayrı kalmaları onu çok sarsmıştı. Naime Abla ile çok güzel muhabbetleri vardı. Naime Abla'nın unutkanlıklarının başladığı dönemleri hatırlıyorum. 1980 darbesini bütün ağırlığıyla yaşamış, tek başına çocuk büyütme zorunda kalmış bir kadın olarak bugün yaşadığı sağlık sorunlarının nedenini herkes daha iyi anlıyordur diye düşünüyorum.

Ergenekon davalarının Türkiye gündemini meşgul ettiği yıllardı. 2010 referandumu olmuştu. Televizyona çıkan kim varsa "ben 12 Eylül'de hayır diyenlerdenim" diyordu. Bir gün yemekhanede Hüseyin hocamla yemek yerken "Hocam, televizyona kim çıkıyorsa 12 Eylül'e hayır dedim diyor. Siz o kadar eziyet çektiniz, bir kere ağzınızdan 12 Eylül mağduriyeti dulmadım" dedim. Hüseyin hocam dedi ki "Veyselciğim benim çektiğimde ne var ki? Elbette Ankarada önemli bir kurumda daire başkanı iken Van'da dağın başına, hiç bilmediğim bir kuruma düşük maaşla memur olarak sürülmek, yıllarca Ankara'ya girememek, çocuğumun büyümesini

görememek, bunlar çok kötü şeylerdi. En azından hayattaydım, maaşımı aldım, çocuklarıma baktım. İşkencede iken ölen arkadaşlarımız oldu. Yıllarca suçsuz yere hapis yatanlar, Türkiye'den sürülüp yurtdışında hayat kurmaya çalışanlar, işlerinden atılanlar oldu. Onlar varken bana bir şey oldu saymam. Onları düşündükçe kahrolurum. Bizim reklam olsun diye konuşmaya ihtiyacımız yok. Mağduriyetlerimiz ortada.” demişti. Hasan Hüseyin Hoca mağduriyetinden nemalanmayacak kadar gururlu bir insandı. Osmanlı'dan beri halkın ezildiğini söyler ve meşhur dörtlüğü ezbere bilir ve sık sık tekrarlardı:

*Şalvarı şaltak Osmanlı,
Eğeri kaltak Osmanlı,
Ekende yok biçende yok,
Yiyende ortak Osmanlı.*

Eğribük Hüseyin Hoca'nın dünyasında özel bir yere sahipti. Çocukluğunda yetişen ve sadece o yöreye mahsus endemik bir kavundan söz ederdi. Eğribük kavunu ile şu fıkrayı anlatmıştı: “Bir adam doktora gitmiş. Doktor muayene ettikten sonra, ağzına tütün ve rakı almayacaksın, sağlığına dikkat edeceksin deyince, görmüş geçirmiş adam ‘hiç mi?’ diye sormuş. Doktor net bir biçimde ‘Hiç!’ diye karşılık verince bizim adam ‘Bari Eğribük kavun çıktığında rakıya izin olsaydı’ demiş.”

Hasan Hüseyin Hoca'yı anlatmakla bitmez. Pek çok kişiye dokunmuş, kimle konuşsanız mutlaka ondan iyi şekilde bahsedilen ve özlemle anılan bir insandır. O, sistemin öğütmeye çalıştığı ama hep dirençle ayakta duran bir çınardır. Bölümümüzden “yardımcı doçent” unvanıyla emekli olması, onun sorunu değil, sistemin çarpıklığının bir sonucudur. Zira O, hepimizin gönlünün profesörü, kent, çevre ve yerel yönetimler alanının ordiaryüsüdür. Hasan Hüseyin Hoca Armağanında yazıyor olmak benim için büyük bir gurur; bu kitabın editörlüğünü yapmak ise ayrıca bir onurdur.

Hocama çok sağlıklı ve uzun ömürler diliyorum. Yaşadığı acıların izlerini kolay atmasını temenni ediyorum. Hayalindeki güzel Türkiye'yi hep birlikte koruyacağımıza ve inşa edeceğimize inanıyorum.

Çorum

Eylül 2025